

LÜHIKROONIKA

• 9. jaanuaril toimus Tartu Ülikoolis emeriitprofessor Huno Rätsepa 80. sünnipäevale pühendatud Emakeele Seltsi ettekandekoosolek. Esinesid Lembit Vaba („Kolm eventuaalset baltismi: millest sõltub etümoloogia usutavus?”), Udo Uiho („Sõna *simman* etümoloogia”) ja Tiit-Rein Viitso („Tsuuh-tsuuh”).

• 10.–11. jaanuaril Eesti Rahva Muuseumis toimunud väliseesti arhiivide töörühma korraldatud seminaril asutati mittetulundusühing Baltic Heritage Network (BaltHerNet). 22 osavõtjaga 17 erinevast mälu- ja teadusasutusest olid asutajate hulgas kõik kolm Balti riiki. MTÜ BaltHerNet peamiseks eesmärgiks on arendada koostööd Baltimaade ja Balti diasporaa kultuuriväärtusi koguvate ja uurivate riiklike ja eraarhiivide, muuseumide, raamatukogude, teadusasutuste, rahvühenduste ja organisatsioonide vahel, et tagada Balti diasporaa ajalooliselt oluliste kultuuriväärtuste säilimine, uurimine ja avalikkusele kättesaadavus. MTÜ asutamiskoosolekul valiti viieliikmeline juhatus: Piret Noorhane (Eesti Rahva Muuseum), Linas Saldukas (Leedu Emigratsiooni Instituut), Gatis Karlsons (Läti Riigiarhiivi Peavalitsus), Karin Kiisk (Tartu Ülikool), Birgit Kibal (Eesti Rahvusarhiiv). Revisjonikomisjoni valiti: Tiiu Kravtsev (Eesti Riigiarhiiv), Merike Kiipus (Eesti Kirjan-

dusmuuseum), Anne Valmas (Tallinna Ülikooli Akadeemiline Raamatukogu).

• 15. jaanuaril kaitses Meelis Mihkla Tartu Ülikooli eesti ja üldkeeleteaduse instituudis doktoritöö „Kõne ajalise struktuuri modelleerimine eestikeelsele tekst-kõne sünteesile” (juhendajad Einar Meister ja Haldur Õim; oponendid Diana Krull ja Toomas Altosaar).

• 23. jaanuaril peetud Õpetatud Eesti Seltsi aastakoosolekul kõneles Tiit Rosenberg teemal „Eesti Kirjanduse Seltsi ajaloo ja kodu-uurimistoimkondade tegevusest 1908–1940”.

• 24.–25. jaanuaril toimus Karksi vallas Kopra turismitalus kolmas folkloristide talvekonverents teemal „Laste pärimus ning pärimusmuusika vahetu kogemuse ja meedia mõjuväljas”. Konverents oli pühendatud traagiliselt hukkunud Anu Visseli (16. XII 1952 – 6. IX 2005) mälestusele. Talvekonverentsi teemadeks olid tänapäeva laste- ja noortepärimus, tantsu- ja muusikatradsioon, vahetu kogemuse ja meedia osa pärimuse kujunemisel, 2007. aastal toimunud üle-eestilise koolipärimuse kogumise võistluse (seotud projektiga „Innovatsioonid ja traditsioonid tänapäeva ühiskonnas”) tulemuste analüüs. Konverentsil esinesid Piret Voolaid, Astrid Tuisk, Risto Järv, Mare Kõiva, Anneli Baran, Eda Kalmre, Ingrid Rüütel, Edna Tuvi jt.

- 5. veebruaril kõnelesid Eesti Kirjanduse Seltsi ja Eesti Kirjanike Liidu Tartu osakonna seminarisarja „Nihkuv vaatepunkt” raames Ene Mihkelsoni romaanist „Katkuhaud” kirjanik Mehis Heinsaar, ajaloolane Linda Kaljundi ja kirjandusteadlane Eneken Laanes.

- 6. veebruaril meenutati Fenno-Ugria Hõimuklubis Paul Aristet kui komi rahvaluule talletajat. Sel teemal kõneles komi rahvusest Tartu Ülikooli doktorant ja Eesti Kirjandusmuuseumi teadur Nikolai Kuznetsov.

- 6. veebruaril tähistati KuKu klubis saami rahvuspüha, millega meenutati 1917. aastal toimunud esimest saami kongressi. Eesti Kunstiakadeemia soome-ugri ekspeditsioonide programmi juht Kadri Viires kõneles kunstiüliõpilaste ekspeditsioonidest saamide aladele.

- 8. veebruaril tutvustati Eesti Rahva Muuseumi näitusemajas uut rahvusvahelist humanitaar- ja sotsiaalteaduste ajakirja *Journal of Ethnology and Folkloristics (JEF)*, mis peaks kujunema tunnustatud rahvusvaheliseks ajakirjaks, kus käsitletakse valdkondi etnoloogiast museoloogiani. Uus teadusväljaanne sündis kolme ajakirja ühinemisel: *Pro Ethnologia* (väljaandja Eesti Rahva Muuseum), *Studies in Folklore and Popular Religion* ja *Studies in Folk Culture* (väljaandjaiks TÜ eesti ja võrdleva rahvaluule ning etnoloogia osakonnad). *JEF*-i peatoimetaja on Art Leete, tegevtoimetaja Toivo Sikka. Toimetusse kuuluvad Terje Anepaio, Aado Lintrop, Pille Runnel, Ülo Valk ja Ergo-Hart Västriik. Ajakiri hakkab ilmuma kaks korda aastas, seda annavad välja Eesti Rahva Muuseum, Eesti Kirjandusmuuseumi rahvaluule arhiiv ning Tartu Ülikooli eesti ja võrdleva rahvaluule ning etnoloogia osakonnad.

- 9. veebruaril tutvustasid USA folkloristid Anna Lomax Wood ja Todd Dunham Harvey Eesti Kirjandusmuu-

seumis John A. Lomaxi (1867–1948) ja Alan Lomaxi (1915–2002) jäädvustatud afroameerika folkloori. Lisaks helisalvestustele, fotodele ja videoklippidele telesarjast „American Patchwork” näidati ka dokumentaalfilmi „Land Where the Blues Began”.

- 12. veebruaril kõneles folkloristide teispäevaseminaril Eesti Kirjandusmuuseumis Ljudmila Lobanova (Sõk-tõvkar) oma valmivast monograafiast „Koduloomad komi rahvatraditsioonis”.

- 13. ja 14. veebruaril esinesid Tallinna Ülikoolis avalike loengutega leedu filosoofid Leonidas Donskis („Modernsete tunnete genes: armastus ja sõprus Cervantese romaanis „Don Quijote” ja Shakespeare'i tragöödias „Romeo ja Julia”); „Niccolo Machiavelli – demoniseeritud humanist või modernse poliitika Frankenstein”); Gintautas Mazeikis („Argumendid subkultuurilisest „teisest”), Arūnas Gelūnas („Kuhu jäävad ajatud meistriteosed?”) ja Nerijus Milerius („Kuidas on võimalik filmifilosoofia?”). Üritusega tähistati Leedu Vabariigi 90. aastapäeva.

- 14. veebruaril avati Kiievis V. J. Vernadski nimelises Rahvusraamatukogus Johann Christoph Brotze pärandit tutvustav näitus, mis on pühendatud Eesti Vabariigi ja Läti Vabariigi 90. aastapäevale. Näituse avas Tallinna Ülikooli emeriitprofessor Raimo Pullat, kes tutvustas Eestis välja antud teost „Johann Christoph Brotze. Estonica”. Ürituse korraldasid Läti ja Eesti suursaatkonnad Ukrainas.

- 18. veebruaril peeti Toronto Eesti Maja kristallsaalis emakeele päeva, mis oli pühendatud Toronto Eesti täienduskoolide 60. ja Eesti Vabariigi 90. aastapäevale. Keelepäeva avas eesti täienduskoolide kauaaegne juhataja Edgar Marten ja keelepäeva juhatas praegune koolijuht Silvi Verder. Ettekandeid peeti kuus: Jüri Valge (HTM) „Eestikeelse tuleviku nimel”, Maire Raadik (EKI) „Keelehooldes sihid ja

suuted”, Mati Erelt (TÜ) „Muutusi eesti keele lauseehituses”, Helle Metslang (TÜ) „Eesti keel, lihtne ja keeruline”, Jüri Viikberg (TLÜ) „Keelemosaiik kodu- ja välismaal”, Jaak Viller (HTM) „Eesti keelepoliitika tänapäeva tõmbetuultes”. Keelepäeva lõppsõna lausus täienduskoolide hoolekogu esinaine Elle Rosenberg.

- 19. veebruaril kaitses Mari Sarv Tartu Ülikoolis folkloristika valdkonnas doktoritöö „Loomiseks loodud: regivärsimõõt traditsiooniprotsessis” (juhendajad Arvo Krikmann ja Karl Pajusalu; oponendid Ilse Lehiste ja Ingrid Rüütel).

- 19. veebruaril toimus Toronto Tartu College’is Jaan Krossi mälestusõhtu. Ürituse korraldasid Toronto Ülikooli Eesti õppetooli professor Jüri Kivimäe ja Jaan Krossi klassikaaslane ning sõber Paavo Loosberg. Tiina Kirss kõneles Krossi loomingust, Paavo Loosberg luges ette katkendeid romaani „Kallid kaasteelised” II osast ja meenutas oma suurmehest sõpra.

- 19. veebruaril esines Euroopa Komisjoni Eesti esinduse infokeskuses ettekandega „Voltaire ja Euroopa” Roueni Ülikooli professor ja Voltaire’i Seltsi asepresident François Bessire.

- 20. veebruaril kõneles Fenno-Ugria Hõimuklubis Aimar Ventsel teemal „Soomeugrilased linnas: vastuoluline ja ignoreeritud teemavaldkond Eesti Siberi-uurimuses”.

- 20. ja 21. veebruaril toimus Tallinnas EELK Usuteaduse Instituudis interdistsiplinaarne teaduskonverents „Keeltest meeleni 2”, millega tähistati Ülo Tedre 80. sünnipäeva. Konverentsil esinesid ettekannetega Mare Kalda, Katre Kikas, Arvo Krikmann, Janika Kronberg, Nikolai Kuznetsov, Mare Kõiva, Aado Lintrop, Ljudmila Lobanova, Urmas Sutrop, Taive Särg, Veljo Tormis, Jaan Undusk ja Asta Õim.

- 21.–23. veebruaril toimus Tallinna Ülikoolis 10. rahvusvaheline noorfilo-

loogide konverents, millest võtsid osa keele- ja kirjandusteadlased Armeenias, Lätist, Poolast, Saksamaalt, Soomest, Venemaalt ja Eestist. Konverentsi peakülaline oli Moskva Riikliku Ülikooli maailmakultuuri instituudi juhtivteadur Igor A. Pilštšikov, kelle uurimisvaldkonnad on luule teooria ja ajalugu, tõlkimise teooria ja ajalugu, vene luule XVIII ja XIX sajandil, võrdlev kirjandusteadus, vene filoloogia ajalugu, tekstikriitika, elektrooniline publitseerimine ja infosüsteemid. Konverentsi korraldas Tallinna Ülikooli slaavi keelte ja kultuuride instituut.

- 22. veebruaril promoveeriti Tallinna Ülikoolis audoktoriteks California Los Angelese Ülikooli emeriitprofessor Jaan Puhvel, Clarki Ülikooli psühholoogiaprofessor Jaan Valsiner ja California Los Angelese Ülikooli geograafiaprofessor Denis E. Cosgrove. Klassikalise filoloogia ja indoeuroopa mütoloogia emeriitprofessor J. Puhvel on rahvusvaheliselt üks nimekamaid Eesti päritolu humanitaarteadlasi. Tema akadeemiline huvifäär hõlmab klassikalise filoloogia, indoeuroopa võrdleva keeleteaduse, võrdleva mütoloogia ja hetiidi keele uuringuid. Oma elutöök peab ta jätkväljaandena ilmuvat hetiidi keele etümoloogilist sõnaraamatut. Tema raamat „Võrdlev mütoloogia” (ilmunud eesti keeles 1997. aastal) on Uues Maailmas kujunenud üheks klassikaliseks usundiloo ja mütoloogia õppevahendiks.

- 24. veebruaril anti üle F. J. Wiedemanni keeleauhind TÜ emeriitprofessorile Mati Eretille, keda tunnustati eesti keele kestva ja tulemusrikka uurimise ja õpetamise, eesti keele jätkujõu kindlustamise ning tõsise pühendumise eest Eesti keeleelu juhtimisel, emakeeleoskuse levitamisel ja humanitaarteaduste väärtustamisel. Keeleauhinna kandidaadiks olid esitatud veel TÜ erakorraline professor Arvo Krikmann ja TÜ audoktor Ilse Lehiste.

• 28. veebruaril tähistas Akadeemiline Rahvaluule Selts ettekandepäevaga Rudolf Põldmäe 100. sünniaastapäeva. Janika Kronberg kõneles Veljesto vaimust noores Eesti Vabariigis. Mari-Ann Remmel tutvustas Rudolf Põldmäed rahvaluulekogujana kodukandis, Arvo Krikmann rahvanaljandite koguja ja publitseerijana, Kristi Metste Rudolf

Põldmäe materjale Eesti Kultuuriloolises Arhiivis. Paavo Põldmäe kõneles Rudolf Põldmäest teatriloolasena, Helen Põldmäe tema muusikahuvidest, Alo Põldmäe tema tegemistest Siberis 1950–1955. Pille Kippari ettekande pealkiri oli „Mitmekülgne Rudolf Põldmäe”.